

DTP Pre-Press: Cristian G. STOICA

Coperta: Maria Pașol

Ediție îngrijită de prof. Gheorghe BADEA

ISBN: 978-973-1722-10-8

Copyright © 2013

Editura: **BADEA & PROFESSIONAL CONSULTING**

Bd. N. Grigorescu 63, sector 3, București

Comenzi la tel./fax: (021)222.1183, 0740.098528

www.editurabadea.ro

Informații, consultații,
comentarii și dezbateri pe blogul

www.mariana-badea.ro

CUPRINS

PARTEA I - LIMBĂ ȘI COMUNICARE

■ DEFINIȚIA ȘI ELEMENTELE COMUNICĂRII	pag. 7
◆ Teste explicative	pag. 8
◆ Teste aplicative	pag. 10
■ TIPURILE COMUNICĂRII	pag. 11
I. <i>Comunicarea orală (verbală, paraverbală și nonverbală)</i>	pag. 11
◆ Teste explicative	pag. 13
◆ Teste aplicative	pag. 15
II. <i>Comunicarea scrisă</i>	pag. 18
A. <u>Textul literar</u>	pag. 18
◆ Teste explicative	pag. 19
B. <u>Textul nonliterar</u>	pag. 20
◆ Teste explicative	pag. 21
◆ Teste aplicative	pag. 24
C. <u>Dialogul</u> (conversația, discuția)	pag. 25
◆ Teste explicative	pag. 27
◆ Teste aplicative	pag. 30
D. <u>Monologul</u>	pag. 31
◆ Teste explicative	pag. 31
◆ Teste aplicative	pag. 32
E. <u>Scrierea reflexivă</u>	pag. 33
□ Scrisoarea	pag. 33
◆ <i>Modele de scrisori</i>	pag. 34
□ Telegrama	pag. 37
◆ <i>Model de telegramă</i>	pag. 38
□ Cererea	pag. 38
◆ <i>Model de cerere</i>	pag. 40

PARTEA a II-a - SEMNELE DE PUNCTUAȚIE

● Punctul	pag. 41
● Semnul întrebării	pag. 42
● Semnul exclamării	pag. 42
● Virgula	pag. 43
● Punctul și virgula	pag. 44
● Două puncte	pag. 44
● Semnele citării (ghilimelele)	pag. 45
● Linia de dialog și de pauză	pag. 45
● Punctele de suspensie	pag. 46
● Cratima/ liniuța de unire	pag. 46
● Apostroful	pag. 47
◆ Teste explicative	pag. 47
◆ Teste aplicative	pag. 50

PARTEA a III-a - LITERATURA

■ MODURILE DE EXPUNERE	pag.52
I. <i>Narațiunea/ Textul epic</i>	pag. 52
◆ Teste explicative	pag. 53
II. <i>Descrierea/ Textul descriptiv</i>	pag. 54
◆ Test explicativ	pag. 55
■ VORBIREA DIRECTĂ ȘI VORBIREA INDIRECTĂ	pag.58
◆ Teste explicative	pag. 59
■ COMPUNEREA	pag.60
I. <i>Compuneri alcătuite după un text dat</i>	pag. 61
◆ Teste explicative	pag. 61
II. <i>Compuneri libere (Compuneri imaginative)</i>	pag. 63
◆ Modele de compuneri libere	pag. 63
◆ Teste aplicative	pag. 68
III. <i>Compuneri cu început dat</i>	pag. 68
◆ Model de compunere cu început dat	pag. 69
◆ Teste aplicative	pag. 70
IV. <i>Compuneri cu final dat</i>	pag. 71
◆ Model de compunere cu final dat	pag. 71
◆ Teste aplicative	pag. 73
V. <i>Compuneri cu anumite cuvinte de sprijin</i>	pag. 74
◆ Model de compunere cu anumite cuvinte de sprijin	pag. 74
◆ Teste aplicative	pag. 75

■ SPECII LITERARE EPICE	pag.76
I. <i>Schița</i>	pag. 76
◆ Test explicativ	pag. 76
II. <i>Povestirea</i>	pag. 77
◆ Test explicativ	pag. 78
III. <i>Basmul popular</i>	pag. 79
◆ Test explicativ	pag. 80
IV. <i>Portretul literar</i>	pag. 81
◆ Test explicativ	pag. 82
◆ Teste aplicative	pag. 83
■ TEXTE LIRICE ȘI TEXTE EPICE	pag. 83
I. <i>Textele lirice</i>	pag. 83
◆ Teste explicative	pag. 85
II. <i>Textele epice</i>	pag. 87
◆ Teste explicative	pag. 89
◆ Teste aplicative	pag. 91
◆ Teste-grilă	pag. 96
■ REZUMATUL	pag. 98
◆ Teste explicative	pag. 98

PARTEA a IV-a - GRAMATICA

■ VORBIM CORECT LIMBA ROMÂNĂ?	pag. 101
(abateri de la corectitudinea limbii, dezacorduri, cacofonii, tautologii)	
□ <i>Mic dicționar de pleonasme</i>	pag. 111
□ <i>Selecție din Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>	pag. 113

PARTEA a V-a - TESTE

◆ Teste-grilă	pag. 123
◆ Teste aplicative	pag. 129
◆ Test de evaluare explicativ	pag. 136
◆ Teste de evaluare aplicative	pag. 138
◆ Teste complexe	pag. 143

Partea I

LIMBĂ ȘI COMUNICARE

DEFINIȚIA ȘI ELEMENTELE COMUNICĂRII

COMUNICAREA este activitatea prin care *emițătorul* transmite *receptorului* un *mesaj* într-un anumit *context*, folosind un *cod* și un *canal* de contact. Așadar, comunicarea se realizează prin *șase elemente* necesare relațiilor interumane:

1. *Emițătorul* este *persoana care transmite/ emite informațiile, sentimentele, ideile, părerile, aprecierile, sfaturile etc., sub forma unui mesaj coerent, clar*;

2. *Receptorul (destinatarul)* este *persoana care primește/ receptează mesajul* transmis de emițător;

3. *Mesajul* conține *cantitatea de informații, idei, sentimente, sfaturi, aprecieri, opinii*, pe care emițătorul le comunică receptorului și poate fi *scris sau oral*, în funcție de situația de comunicare;

4. *Codul* este reprezentat, în principal, de *limbile naturale*, adică toate limbile vorbite pe glob, precum și de alte modalități de difuzare a mesajului: *semne grafice, semne de circulație, impulsuri morse, semnale luminoase sau acustice, limbajul surdo-mușilor* etc. Mesajul transmis de către emițător receptorului trebuie să aibă un *cod cunoscut persoanelor care comunică*, astfel încât, destinatarul să poată înțelege corect subiectul informației.

5. *Canalul de transmitere (contactul)* este modalitatea/ mijlocul prin care mesajul emițătorului ajunge la receptor și poate fi: oral, scris, telefonic, audio, video, aerian, poștă, poștă electronică etc.;

6. *Referentul (contextul)* se raportează la *subiectul sau tema mesajului*, care pot fi reale (în textele nonliterare) sau imaginare (în textele literare), vizând totodată *situația sau*

aspectul la care se referă mesajul (domeniul în care se încadrează mesajul). Referentul sau contextul stabilește circumstanțele privind timpul, locul emiterii, respectiv al receptării, precum și relația dintre mesaj și universul exterior. Astfel, **textul** poate fi **narativ**, **descriptiv**, **informativ**, **cognitiv** (referitor la cunoaștere), în **stil colocvial** (conversație), **familiar**, sub forma unui **dialog**, a unui **monolog** etc.

TESTE EXPLICATIVE

Cerința:

Stabilește elementele comunicării din textele de mai jos.

■ Text literar (Fragment dintr-o nuvelă)

„Plecând cu noaptea-n cap, lucrând toată ziua întins și întorcându-se pe-ntuneric, n-avea Dușu nici timp să mănânce, nici să doarmă, dar era om care ține la tăvăleală, și cu atât mai bine îi tigneau duminicile și zilele de sărbători, când Stanca se gătea ca o porumbiță, lua pe cel mic în brațe și pe cel măricel în coadă și mergeau cu toții la horă, nu ca să joace, ci ca să nu stea singuri acasă.”

(Ioan Slavici - „Comoara”)

*îi tigneau = îi tihneau, îi priau

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul: Ioan Slavici
- receptorul: cititorii/ persoanele iubitoare de literatură
- mesajul: familia lui Dușu merge duminica la hora din sat, ca să nu stea singuri acasă
- codul: limba română
- canalul de transmitere: scris
- referentul: text narativ imaginar

■ Text nonliterar/ text publicistic (Știre)

„Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului anunță că anul școlar preuniversitar 2011/2012 se deschide în ziua de 12 septembrie 2011. Festivitatea se va desfășura în fiecare școală, va începe cu intonarea Imnului de stat al României și va continua cu prezentarea structurii noului an școlar.”

(Comunicat MECTS)

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul: Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
- receptorul: elevii, profesorii, părinții elevilor etc.
- mesajul: anunțul M.E.C.T.S. privind festivitatea de deschidere a noului an școlar,
- codul: limba română;
- canalul de transmitere: scris, audio și video prin mass-media;
- referentul: text oficial și informativ (conține informații despre deschiderea anului școlar)

■ Text nonliterar/ științific

„Posibilitatea de a trata muzica daco-geților și a proromânilor este foarte limitată din pricina documentației minime păstrate. Începând cu Evul Mediu, situarea la confluența dintre este și vest a determinat o diferențiere între muzicile gustate în primele state românești: cele așezate în apus beneficiază de influențe vestice, în vreme ce statele situate în est preiau elemente din muzicile bizantină, slavă și, mai târziu, turcească. Aceste influențe au acționat atât asupra muzicii folclorice, cât și a muzicii erudite.”

(Mihai Berindei - „Dicționar de jazz”)

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul: autorul Mihai Berindei
- receptorul: persoanele interesate de istoria muzicii
- mesajul: influențe estice și vestice în muzica românească
- codul: limba română;
- canalul de transmitere: scris
- referentul: text științific-informativ

Cerinta:

Stabilește elementele comunicării din textele de mai jos.

● **Text literar (fragment dintr-o povestire)**

„Și păsările se-nțeleg între ele. Dumneavoastră nu mă veți crede. Atâta pagubă! Dar eu știu multe asupra lucrului ăstuia de la gaița mea, de la gaița mea care, fiindcă am învățat-o să vorbească omenește, mi-a descoperit câteva taine ale graiului păsăresc. D-ta, spre pildă, auzi ciripind o rândunică, crezi că i-a venit, așa, un gust să facă gălăgie, în vreme ce dânsa dă povețe puișorilor ei: «Nu ieșiți la marginea cuibului!»; «Nu strigați când nu sunt eu cu voi!»; «Tst! pisica!»”.

(Emil Gârleanu - „Cioc! Cioc! Cioc!”)

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul
- receptorul
- mesajul
- codul
- canalul de transmitere
- referentul

● **Text nonliterar/ text juridic**

47. Art. 1. Accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informație de interes public, definite astfel prin prezenta lege, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

(Legea 544/ 2001 privind accesul la informațiile de interes public)

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul
- receptorul
- mesajul
- codul
- canalul de transmitere
- referentul

● **Text nonliterar/ text publicistic**

„Profesorii din Finlanda nu petrec mai mult de 4 ore în clase, ci preferă să țină unele ore în afara sălii, pentru a-i direcționa timpuriu pe elevi către o profesie. Profesorii sunt în număr extrem de mare în această țară și nu pot preda decât dacă sunt masteranzi. Mai mult, un studiu arată că profesorii fac parte din elita promoției lor, aflându-se printre primii 10%. E de înțeles dacă se ia în considerare faptul că în 2008, salariul mediu al unui profesor începător era de 29.000 de dolari pe an. Ce este și mai important este respectul cu care sunt tratați, statutul acestora fiind similar cu cel al medicilor și al avocaților din țară. Extrem de important mai este și faptul că sistemul de învățământ finlandez este finanțat în totalitate de către stat.

(Andreea Pandelea - revista „Capital”)

Răspuns:

Elementele comunicării sunt:

- emițătorul
- receptorul
- mesajul
- codul
- canalul de transmitere
- referentul

TIPURILE COMUNICĂRII

I. COMUNICAREA ORALĂ

În comunicarea orală, omul folosește toate procedeele exprimării și **îmbină comunicarea verbală cu modulațiile vocii și cu o gestică bogată** pentru a transmite cât mai sugestiv ideile, sentimentele, opiniile, sfaturile, aprecierile etc. O regulă importantă în comunicarea orală este **ascultarea/ receptarea** mesajului transmis de emițător. Dacă mesajul nu ajunge la receptor din cauză că acesta nu este atent sau nu este interesat de conținut, atunci comunicarea nu-și atinge scopul, eșuează. Pe de altă parte, **mesajul verbal** în comunicarea orală trebuie neapărat însoțit de gesturi și intonații în exprimare, adică de **comunicarea nonverbală și paraverbală**.